

Brukbar®

klær og tekstil

Agder Renovasjon IKS
-best for miljøet!

Virksomhetsplan 2026 – 2029

Dato/vedtak:	Ansvarlig:	Kommentar:
12.10.22	Representantskapet	Virksomhetsplan 2023 – 2026
11.10.23	Representantskapet	Virksomhetsplan 2024 – 2027
21.10.24	Representantskapet	Virksomhetsplan 2025 – 2028
21.10.25	Representantskapet	Virksomhetsplan 2026 – 2029

Innholdsfortegnelse:

FNs Bærekraftsmål:	Side 3
Virksomhetsplanen inkluderer:	Side 4
Agder Renovasjon IKS sin verdikjede:	Side 4

Rammebetingelser:	Side 5
-------------------	--------

Definisjon på bærekraft:	Side 6
Definisjon på sirkulær økonomi:	Side 6

Overordnet mål:	Side 7
-----------------	--------

Strategiske mål:

Tjenesten:	Side 8
Digitaliseringsstrategi:	Side 9
Avfallsplan:	Side 9
Bedriftskultur:	Side 10
Kommunikasjon:	Side 10
Samfunnsansvar:	Side 10
Miljøpolicy:	Side 11
HR, HMS og kvalitet:	Side 12
Fremtidig utvikling:	Side 13

Agder Renovasjon IKS
- Best for miljøet!

FNs Bærekraftsmål:

FNs Bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmål betyr mindre forbruk og mer sirkulærøkonomi.

Virksomhetsplanen

Inkluderer følgende dokumenter:

Overordnet mål og strategi	Økonomiplan
➤ Overordnet mål	➤ Budsjett 2026
➤ Strategiske mål	➤ Budsjett 2026 – 2029
	➤ Investeringsplan 2026 – 2029
	➤ Oversikt over gjeldsbyrde

Virksomhetsplanen skal årlig revideres og behandles av representantskapet i Agder Renovasjon IKS.

Agder Renovasjon IKS sin verdikjede:

Agder Renovasjon IKS sin verdikjede omfatter avfallets vei fra kilde til sluttbehandling inklusive kundebetjening, nødvendige støtteaktiviteter og fakturering av renovasjonsgebyr.

Rammebetingelser:

EUs rammedirektiv for avfall er et rammeverk som setter mål og krav for avfallshåndtering i EU-landene. Det fokuseres på å fremme ombruk, materialgjenvinning og redusere avfallsmengden, samtidig som det legges vekt på utvidet produsentansvar.

Utvidet produsentansvar innebærer at produsentene eller importører av produkter har ansvar for produktene sine gjennom hele livsløpet, også når det blir til avfall. Det betyr at de som har satt produktet på markedet også har ansvar for å finansiere innsamlingen og gjenvinningen.

Den siste revisjonen av rammedirektivet omfatter strengere krav til produsentansvar for tekstiler, nye mål for reduksjon av matavfall og krav til separat innsamling av ulike avfallstyper. Norge er forpliktet til å implementere rammedirektivets bestemmelser.

Avfallsforskriften § 10 a-4 gir følgende plikter for kommunen (husholdningsavfall):

Målkraft utsaløringsandel:

Kildesortert:	2025	2028	2030	2035	Krav:
Matavfall	55 %		60 %	70 %	Henteordning
Plast/emballasje		50 %	60 %	70 %	Henteordning
Papp/papiravfall		80 %		85 %	Henteordning
Glass/metall emballasje		85 %		90 %	Henteordning
Hage/parkavfall	Plikt til utsortering ved kildesortering			100 %	Bringeordning
Tekstiler	Plikt til utsortering gjelder kun tekstilavfall for ombruk eller materialgjenvinning				Bringeordning

Høyere mål til mengden som må kildesorteres for å klare materialgjenvinnings kravet.

Det er satt følgende mål for materialgjenvinning (produsentansvar selskap sine plikter):

- 55 prosent innen 2025
- 60 prosent innen 2030
- 65 prosent innen 2035

Lokale forskrifter, tillatelser og avtaler

Kommunene har gitt ansvaret for avfallshåndteringen til Agder Renovasjon IKS (ARIKS). ARIKS' mandat er nedfelt i en selskapsavtale godkjent og revidert av representantskapet i ARIKS 2024. Selskapsavtalen beskriver føringer fra styret og representantskapet /eierkommunene i ARIKS.

Definisjon på bærekraft:

For at noe skal kalles bærekraftig må disse dimensjonene være i balanse.

Bærekraft er en samfunnsutvikling som tilfredsstiller dagens forbruksbehov uten å ødelegge for fremtidige generasjoners sine muligheter.

ARIKS skal tilrettelegge for at innbyggerne kan bli gjenbrukere gjennom våre tjenestetilbud og våre aktiviteter.

Definisjon på sirkulærøkonomi:

Sirkulær økonomi handler om at produktene må vare så lenge som mulig; repareres, oppgraderes og i større grad brukes om igjen.

I sirkulær økonomi gjelder det å bruke ting om igjen, og produsere nytt av brukt. Materialgjenvinning sørger for råvarer til industrien, et viktig bidrag til det fornybare samfunnet.

Kjernen i sirkulærøkonomi er å utnytte planetens ressurser på en best mulig måte for å sørge for bærekraft og verdiskaping også på lang sikt.

Overordnet mål og strategi for Agder Renovasjon IKS

Overordnet mål:

Agder Renovasjon IKS (ARIKS) er et interkommunalt selskap som eies av kommunene Arendal, Grimstad og Froland. ARIKS leverer avfallstjenester til ca 75 000 innbyggere.

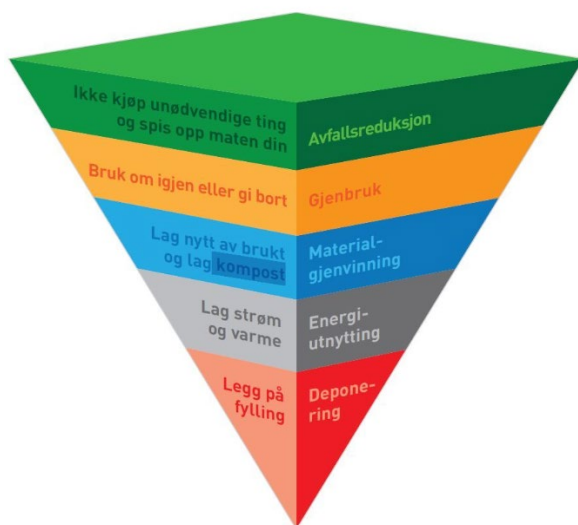
Selskapsavtalen for ARIKS legger føringer for hvilket ansvar selskapet har påtatt seg for sine eierkommuner. I selskapsavtalen § 5 Formål:

Kommunene er gjennom forurensningsloven pålagt oppgaver innen husholdnings- og fritidsrenovasjon, slamtømming og behandling. Selskapets formål er på vegne av deltakerne, å utføre de oppgaver som eierkommunene har i tilknytning til innsamling, transport, behandling og omsetning av avfall og septik/avløpsslam.

I selskapsavtalen § 6 Oppgaver og ansvarsområde:

Selskapet skal løse eierkommunenes oppgaver innen avfallshåndtering på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte, i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og bidra til økt miljøbevissthet blant innbyggerne.

Eierkommunene har delegert vedtaksmyndighet til selskapet. Det innebærer ansvar for husholdningsrenovasjonen og innkreving av renovasjonsgebyr. Gjennom ARIKS skal eierkommunene sikre at innbyggerne får de renovasjonstjenester de har krav på å forventninger til, og at ressursene forvaltes på en effektiv måte i samsvar med by – og kommunestyrenes forutsetninger.

Avfallshierarkiet:

Hovedmålet i avfallshierarkiet er å redusere avfallsmengdene. ARIKS skal legge til rette for økt aktivitet oppover i avfallspyramiden samtidig som kostnadene holdes på et akseptabelt nivå.

1. Avfallsreduksjon (best)
2. Gjenbruk
3. Materialgjenvinning
4. Energigjenvinning (Returkraft)
5. Deponering (dårligst)

Selskapet skal drive etter selvkostprinsippet, og føre selvkostregnskap. Alle kostnader forbundet med husholdningsrenovasjonen (innsamling, mottak, behandling og fakturering) skal dekkes gjennom renovasjonsgebyrene. Selskapet skal arbeide for en mest mulig økonomisk og effektiv drift.

Selskapet skal tilrettelegge med gode enkle løsninger for kildesortering for husholdningene, og gjennom sitt arbeid bidra til økt miljø bevissthet hos innbyggerne om viktigheten av riktig avfallshåndtering og forsvarlig håndtering av farlig avfall.

ARIKS skal ha fornøyde kunder, gode og brukervennlige løsninger, et rimelig renovasjonsgebyr og god miljøprofil.

Strategiske mål:

Tjenesten:

- **Innsamling av husholdningsavfall og slam**
Sikre oppdragsforståelse, kvalitet og pris på tjenestene gjennom krav i anbud, og oppfølging av leverandør. Kontrakt med NordRen AS for innsamling av husholdningsavfall (utgår 5.4.27, ny konkurranse gjennomføres). Kontrakt med Norva24 for tømning av septik (utgår 31.12.27, utlysning av ny konkurranse).
- **Kundeservice**
Gjennom god kommunikasjon med innbyggerne i alle ledd i organisasjonen, og renovatørens arbeid og punktlighet med henting av avfall, skape tillitt og gode kundeopplevelser. Ansatte har et felles oppdrag i virksomheten, der kundeservice er kjerneoppgaven som sikrer en god tjeneste til innbyggerne.
- **Fleksibilitet**
Smidige åpningstider på avfallsanleggene skal sørge for et godt tilbud til innbyggerne og tilgjengelighet for å levere avfall.
- **Kundetilfredshet**
ARIKS skal arbeide for objektive målinger av selskapets tjeneste. Formålet med renovasjonsbenchmarking er å få en objektiv sammenligning av selskapets drifts og systemeffektivitet, kostnader, kundetilfredshet, miljøstandard og gebyrer, med andre i bransjen. ARIKS skal være blant de beste i landet på kundetilfredshet (siste måling i 2024).
- **Renovasjonsgebyr**
Selskapets mål er at renovasjonsgebyret skal holdes på et akseptabelt nivå og være på linje med sammenlignbare selskaper.
- **Gjenvinningsvarer og nytt regelverk for produsentansvar**
Avfallsbransjen og ARIKS er leverandør av ressurser, der en sørger for råstoff til industrien som en del av den sirkulære økonomien. Det er endringer i emballasjereguleringen som sier at produsentene skal dekke nødvendige og faktiske kostnader for innsamling og behandling. ARIKS skal fremforhandle avtaler som dekker selskapets selvkost med avfallet (for å redusere inntektsbidraget fra husholdningene).
- **Miljøtaxi**
En rimelig henteordning for grovavfall, skal spesielt være tilpasset innbyggere som ikke har (tilhenger) mulighet for å levere avfall på gjenvinningsstasjoner og eldre innbyggere.
- **Herreløst avfall**
Tilby gratis innlevering av mindre mengder herreløst avfall som gjelder opprydding av forsøpset uteområder, langs strender (strandryddedagen, våre strender) og lignende.
- **Sikre lokal og regional håndtering av avfall**
Gjennom datterselskapet ARNAS, tilby gode avfallsløsninger, oppnå synergieffekter som utnyttelse av anlegg/maskinpark og bemanning, og sikre lokal håndtering av næringsavfallet.

➤ **Klageorgan**

Selskapet har overtatt alle oppgaver innenfor husholdningsrenovasjon i 2021 for eierkommunene, inklusive innkreving av renovasjonsgebyr. Selskap som er gitt myndighet til å fatte enkeltvedtak, skal ha egne klageorgan. Selskapet har opprettet eget klageorgan. Formålet med klageorgan er å gi innkomne klager forsvarlig behandling, sikre riktige vedtak og trygge den enkeltes rettssikkerhet.

Digitaliseringsstrategi

- Digitaliseringsstrategien skal sørge for at IT- verktøy som eksempel APP, SMS løsning, Chat robot, i større grad tas i bruk i selskapet, i kommunikasjon med innbyggerne. Strategien innebærer en oppgradering av fagsystemene i renovasjon. Det gir mulighet for nye måter å arbeide på, blant annet redusere telefon- og epost, selvbetjening på web, kunder får innsyn i egen faktura, selvbetjening ved innkjøring og innlevering av avfall, utvidete åpningstider mm. Det skal tas i bruk løsninger som gir best mulig nytteverdi for våre innbyggere og kunder, basert på grundige vurderinger av kostnader og gevinst.

Video-overvåkning på mottak/anlegg og ved avfall stasjoner ute (første planlegges ved nedgravd stasjon i Grimstad).

Strategien skal sikre at teknologien brukes aktivt for å møte innbyggernes behov og forventninger på en fremtidsrettet måte.

Avfallsplan:

➤ **Avfallsforskrift**

Selskapet har av eierkommunene fått ansvar for revisjon av kommunenes forskrift om husholdningsavfall som vedtas av by – og kommunestyrene (Forskrift - husholdningsavfall Arendal, Grimstad og Froland revidert og gjeldende fra 1.1.23).

➤ **Nedgravde avfallsløsninger og bunntømte avfallsløsninger**

Nedgravde containere etableres i eksisterende bebyggelse i områder med tett bebyggelse (brannsikkerhet) og smale ufremkommelige veier som erstatning for beholderløsning, der dette er hensiktsmessig. Det pågår et prosjekt for bunntømte avfallsløsninger som erstatning for flere utfordrende hyttestasjoner og avfallsstasjoner.

Flere nye utbyggingsprosjekter etablerer nedgravde avfallsløsninger, for leilighetsbygg og boligfelt. Hensikten med nedgravde avfallsløsninger er gode innsamlingsordninger, bedre estetikk, redusert brannfare, fornøyde brukere og mindre forsøpling.

Bedriftskultur:

- ARIKS skal ha en bedriftskultur som kjennetegnes av trivsel og arbeidsglede. Selskapets ledelse skal løpende arbeide og tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø, og selskapets ansatte forventes å bidra til et positivt og godt arbeidsmiljø. Bedriftskulturen skal være preget av god kundeservice, ha åpenhet, være tydelige i kommunikasjon og bevisste på vårt samfunnsansvar som fremmer et godt omdømme.

Kommunikasjon:

- **Synlighet og brukerkommunikasjon**
ARIKS skal være en synlig miljøbedrift og samfunnsaktør i regionen. Gjennom annonsering, informasjonsarbeid, sosiale medier, besøksopplegg på anleggene og «bærekraftig» budskap i dekorering av renovasjonsbilene mm.
- **Nettverk**
ARIKS skal benytte naturlige lokale møteplasser (Markedsforum, næringsforeningen, UIA og andre nettverk), avfallsselskapene i Agder (Avfallsforum Sør) og bransjeforeningen Samfunnsbedriftene som bidrag innen kommunikasjon og utvikling.

Samfunnsansvar:

- **Etiske retningslinjer**
ARIKS forvalter store verdier og utfører tjeneste av stor betydning for innbyggerne. Det er derfor svært viktig å ha riktig fokus på etikk og samfunnsansvar, og å bevisstgjøre handlinger på alle nivåer i selskapet. Etiske retningslinjer i ARIKS ble sist revidert og vedtatt av representantskapet 19.4.23.
- **Holdningsskapende arbeid**
Det skal tilrettelegges for et pedagogisk besøksopplegg som består av omvisning på avfallsanlegget for skoleklasser og andre interesserte. Et samarbeid mellom ARIKS og ARNAS. Det tas opp aktuelle temaer som marin forsøpling, avfall og gjenvinning, avfallshistorien, sirkulær økonomi, Returkraft og energigjenvinning, gjenvinning av batterier mm. De store avfallsmengdene og utfordringene med forsøpling, understreker viktigheten av å drive med holdningsskapende arbeid. Lærere og elever setter stor pris på å få se avfall og håndteringen fysisk og at myten om at alt brennes, avkreftes.

Miljøpedagogen er sentral i arbeidet med holdningsskapende arbeid.

➤ **Arbeidsinkludering og arbeidstrening**

Gjennom samarbeid med NAV, attføringsbedrifter, kriminalomsorg mm bidra med praksis plasser og arbeidstrening for enkeltindivid. Gjennom samarbeid med Ellengård arbeidssenter produsere miljøteia. Bidrar til arbeid for den enkelte, økt gjenbruk og mål om avfallsreduksjon.

➤ **Læringer**

ARIKS er godkjent opplæringsbedrift (godkjenningsordning via fylket), og tilbyr læringer plass i bedriften via opplæringskontoret. Ordningen er gjennom OKAB som sørger for økonomisk støtteordning.

Det er definert i hovedtariffavtalen (Bedriftsavtalen) at arbeidsgiver og tillitsvalgte lokalt, årlig skal drøfte lærings situasjonen og antall læreplasser i bedriften ut fra bedriftens eget behov og samfunnets behov for læreplasser. Målsetning er 5 læringer til enhver tid i bedriften (2 Østerhus, 3 Heftingsdalen).

Miljøpolicy:

➤ **Gjenvinningsgrad**

Gjennom informasjon og tilrettelegging av gode kildesorteringsløsninger, sikre at avfallsressursene kan utnyttes og gjenvinnes i den sirkulære økonomien. Høy gjenvinningsgrad gir reduserte kostnader, og er et positivt bidrag til miljøet.

➤ **Gjenbruk**

ARIKS arbeider for økt gjenbruk, jfr FNs bærekraftsmål nr 12, ansvarlig forbruk. Gode tilbud i gjenbruksbutikken og butikken Brukbar klær og tekstil, gir økt gjenbruk, avfallsreduksjon og mindre kostnader.

➤ **Ettersorteringsgrad (gjenvinning)**

Tilrettelegge for mulighet for å øke ettersorteringsgraden for avfall.

➤ **Miljøvogn**

Tilrettelegge for gratisvarer (gjenbruk) med en miljøvogn med gratisvarer fra gjenbruksbutikken. Gratis bu med gjenbruksvarer på Østerhus mottaksanlegg.

➤ **Fossilfrie anlegg og fornybar energi**

Plan for utfasing av fossilt drivstoff på anleggene, med en overgang til fornybart (eksempelvis el biler) for maskinparken. Det er etablert ladestasjoner.

Det skal arbeides for fornybare energikilder, med satsing på solceller, vannbåren varme mm. Det etableres et forprosjekt (gruppe internt) som ser nærmere på mulige løsninger (feks tak/flater for fornybar strøm til eget bruk) for både Heftingsdalen og Østerhus.

➤ **Avfallspyramiden**

ARIKS bygger virksomheten på avfallspyramiden (avfallshierarkiet). Hovedmålet er å redusere avfallsmengdene. Målet er å være lengst opp i pyramiden, både for å få maksimalt ut av ressursene, og for å begrense klimautslipp.

➤ **Produksjon av kompostjord**

ARIKS komposterer matavfall og hageavfall. Et samarbeid med Grønn Vekst bidrar med fagkompetanse på dette felt. Kompostjord erstatter annen torvholdig jord og bidrar til reduserte klimautslipp.

➤ **Innkjøp**

ARIKS skal arbeide for å oppnå klimavennlige innkjøp. Innkjøp skal sikre riktig pris, volum og være bærekraftig i tilknytning til miljø og klimaavtrykk. ARIKS er i et samarbeid med andre avfallsselskap hvor fokuset er hvordan oppnå klimavennlige innkjøp.

HR, HMS og Kvalitet

➤ **Sikker arbeidsplass**

ARIKS skal være en sikker og trygg arbeidsplass, der en gjennom systematisk HMS arbeid skal sikre at ARIKS arbeider i henhold til alle relevante lover og forskrifter, og forhindre at alvorlige ulykker skjer i ARIKS med medarbeidere, samarbeidsparter eller kunder. Dette arbeidet skal gi gode og trygge rammer for både ansatte, kunder og det indre og ytre miljø.

Det henvises til beredskapshåndbok i ARIKS (Landax).

➤ **Attraktiv arbeidsplass**

Det er et klart mål at ARIKS skal fremstå som en attraktiv arbeidsgiver både overfor ansatte og potensielt nye ansatte. For å sikre dette, tilstrebes et godt omdømme for virksomheten.

➤ **Arbeidsmiljø og sykefravær**

Mål på sykefravær i virksomheten er < 2 % korttidsfravær (1 – 16 dager) og < 5 % langtidsfravær (> 16 dager). Gjennom kvartalsvis sykefraværssrapportering, følge opp målsetningen og gjennomføre tiltak.

➤ **Arbeidsmiljøutvalg**

ARIKS har eget AMU. Gjennom utvalget, arbeide for et forsvarlig og godt arbeidsmiljø i virksomheten. AMU bidrar til at ledelse og arbeidstakere har en felles arena der hensynet til arbeidstakers HMS blir ivaretatt, synliggjort og dokumentert. Utvalget deltar i planleggingen av verne – og miljøarbeid, og i saker som angår ansattes sikkerhet, helse og velferd.

➤ **Arbeidsmiljøundersøkelse**

Kartlegging av ansattes arbeidsmiljø, hvert 3. år, ved hjelp av bedriftshelsetjenesten. Målsetning å opprettholde bedriftens tilfredsstillende resultater som inkluderer arbeidsmiljø og trivsel (siste kartlegging i 2023).

➤ **Kompetanseheving**

Avfallsbransjen er i stadig utvikling rettet mot det grønne skiftet og ny digital teknologi skal i større grad tas i bruk i selskapet. Gjennom planer for kompetanseutvikling, nyrekruttering og/eller samarbeid med andre avfallsselskap, bidra til at selskapet har tilstrekkelig ressurser og kompetanse til å gjennomføre og løse eierkommunenes oppgaver i tråd med virksomhetens mål.

➤ **Ytre miljø**

Tillatelsen for Heftingsdalen og Østerhus gitt av statsforvalteren, samt Forurensingsloven definerer krav til utslipp. ARIKS skal videreutvikle arbeidet med å måle, etterspore og risikovurdere avtrykket vi setter på miljøet rundt oss for minst mulig miljøpåvirkning.

Fremtidig utvikling:

➤ **Miljøparken Heftingsdalen og Østerhus avfallsmottak**

Det er ca 80 personer (inkl underleverandør og ARNAS) som har sin arbeidsplass på Heftingsdalen, og på Østerhus avfallsmottak arbeider det 7 ansatte.

Østerhus avfallsmottak har fått en viss oppgradering den senere tid, og det gjenstår fornyelse og oppgradering for Heftingsdalen, for å tilpasse avfallsanleggene for fremtidens utvikling og renovasjon. Det er gode muligheter for å videreutvikle Heftingsdalen avfallsanlegg på dagens lokasjon og med dagens areal som utgangspunkt. Det henvises til vurdering av muligheter i rapport Videre drift av Heftingsdalen renovasjonsanlegg, behandlet i styret 29.4.25 og i representantskapet 6.5.25.

Det gjennomføres en strategisamling med styret og administrasjon høsten 2025, der utvikling av Miljøparken Heftingsdalen og strategi for selskapet er tema.

➤ **Samarbeid med andre avfallsselskap**

ARIKS skal søke samarbeid med andre avfallsselskap for å ivareta samfunnsansvaret og holde gebyrene på et akseptabelt nivå.

ARIKS er nest største avfallsselskapet i Agder, og skal fortsatt ha en sterk posisjon som avfallsselskap. Avfallsbransjen er i stadig endring, og det stilles stadige nye krav til selskapene. Fra Avfall 1.0 til Avfall 4.0 på kort tid drevet frem av stadig nye reguleringer:

Avfall 1.0: Tvungen renovasjon til deponi (70-tallet)

Avfall 2.0: Innføring av kildesortering (1998/99 i Arendal)

Avfall 3.0: Deponiforbud -> forbrenning (2009)

Avfall 4.0: Sirkulær økonomi (nå ->)

ARIKS er bevisste vårt samfunnsansvar, og står beredt til å bidra med vår kunnskap i den sirkulære omstillingen.

➤ **Deponi**

Det gjennomføres en oppmåling (beregning) av restvolum ved Heftingsdalen deponi, høsten 2025. Restvolumet beregnes mellom dagens høyder på deponiet sammenlignet med regulerte maks-høyder. Dette gjøres for å fremskaffe oversikt over maks fylling og restvolum (m³/ tonn) og sannsynlig levetid for dagens deponi. Dagens deponi driftes så lenge som mulig, og plan for avslutning av deponiet utsettes inntil videre. Det foreslås å avsette ekstra beløp i regnskapet for 2025 for å ha tilstrekkelig til en avslutning av deponiet når den tid kommer.

➤ **Avfallsreduksjon gjennom gjenbruk**

I den sirkulære økonomien er det viktig at tingene brukes så lenge som mulig. Tilrettelegge for økt gjenbruk gjennom gjenbruksbutikken og salg av klær og tekstiler gjennom Brukbar.

➤ **Biogass**

ARIKS ser på mulighet sammen med andre avfallsselskaper, å behandle matavfallet i biogassanlegg. En overgang fra kompostering av matavfall til biogass, vil redusere klimagassutslipp og redusere lokal luftforurensning. Ressursene i et biogassanlegg er blant annet matavfall og kumøkk, og produktene blir biogass og biorest (gjødsel).